

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ความรู้และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของชาวบ้าน
 สันโป่ง ตำบลบ้านภาค กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
 : ความรู้และการปฏิบัติตนของมารดาในการให้อาหารเสริมแก่
 เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี

ชื่อผู้เขียน

นางสาวผกาพรรณ วัชรประดิษฐ์

สาขาวิชาสาขาศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ชลอศรี แดงเปี่ยม	ประธานกรรมการ
อาจารย์สมลักษณ์ นิ่มสกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสุวรรณ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประดิษฐ์ สัจฉาษา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ราตรี โอภาส	กรรมการ
อาจารย์วิลาวัลย์ เสนารัตน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ และการปฏิบัติตนของมารดาในการให้อาหารเสริมแก่เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยตัวชี้แนะกับการปฏิบัติในการให้อาหารเสริม ประชากรคือมารดาที่มีบุตรคนสุดท้ายอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านสันโป่ง ตำบลบ้านภาค กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ การเลือกประชากรตัวอย่างแบบหลาย

ขั้นตอน ได้ประชากร 51 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ 41 คน และโดยการสนทนากลุ่ม 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัย ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ที่มีประสบการณ์ในการศึกษาวิจัยทำการตรวจสอบแก้ไขแบบสัมภาษณ์และคู่มือการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ไคสแควร์ (chi-square) และ ฟิชเชอร์ เอ็กแซกต์ (Fisher exact test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับอาหารเสริมก่อนข้างดี คือส่วนใหญ่มีระดับความรู้สูงกว่าค่าเฉลี่ย ร้อยละ 68.29 สำหรับการปฏิบัติ มารดาส่วนใหญ่ยังคงมีการปฏิบัติถูกต้องน้อย มีถึงร้อยละ 65.00

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า มารดาที่มีความรู้สูงกว่าค่าเฉลี่ยจะมีการปฏิบัติในการให้อาหารเสริมถูกต้องมากกว่ามารดาที่มีความรู้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาในการให้อาหารเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ระดับการศึกษา ช่วงอายุ จำนวนบุตร จำนวนสมาชิกในครอบครัวและปัจจัยตัวที่แนะนำการกระทำ ได้แก่ การได้รับคำแนะนำเรื่องอาหารเสริม การได้รับข่าวสารด้านสุขภาพอนามัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการให้อาหารเสริมของมารดา

สำหรับการปฏิบัติในการให้อาหารเสริมของมารดา พบว่ามีความสัมพันธ์กับน้ำหนักเด็กต่ออายุเทียบเกณฑ์มาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Independent Study Title Knowledge and Practices on Health among Villagers in Sanpong Village Tambon Bankaad, Mae Wang Sub-district, Chiang Mai Province : Knowledge and Practice of the Mother in feeding Supplementary Food to the Children Age under One year

Author Miss Pakawan Watcharapradit

M.P.H.

Examining Committee :

Assoc. Prof. Chalorsri Dangpiam	Chairman
Instructor Somluck Nimsakul	Member
Assoc. Prof. Dr.Wichit Srisuphan	Member
Assist. Prof. Dr.Prakin Suchaxaya	Member
Assist. Prof. Ratree Opasa	Member
Instructor Wilawan Senaratana	Member

Abstract

The purpose of this study was to examine knowledge and practice of the mother in feeding supplementary food to the children age under one

year and also the relationship between maternal knowledge, population factors and index factors and maternal practice in feeding supplementary food. In this study, the population was the mothers whose youngest child was under 5 year old and whose residences were in Sanpong Village, Tambon Bankaad, Mae Wang Sub-district, Chiang Mai Province. The sampling technique was multi-stage random sampling. The population size was 51. Two instruments were used in this study : an interview questionnaires (N=41) and a focus group discussion from (N=10) and were validated by 5 specialists. Data was analyzed by frequency distribution, percentage and arithmetic mean. Test of hypothesis were chi-square test and Fisher exact test. The results were concluded as follows :-

The majority of the Mother had good knowledge of supplementary food that is, 68.29% had shown a level of knowledge higher than arithmetic mean. However 65.00% of the mother did not performed well.

The hypothesis testing has shown that the mother whose knowledge was higher than arithmetic mean practiced better than ones whose knowledge was lower than arithmetic mean, there was statistical significant difference between knowledge and practice at the .01 level. The relationship between income and practice showed statistical significance at the .01 level. There was no relationship between maternal practice in feeding supplementary food and population factors such as level of education, age, number of the children, number of the member in the family and index factors such as health information received, knowing of hearing about supplementary food.

There was a statistical significant relationship between maternal practice in feeding supplementary food and children weight at the .05 level.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved